

Kestävän kehityksen toimintakertomus 2019

Etelä-Karjalan kansalaisopisto

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa	3
2.1 Juhla –erityisteema ja tapahtumat.....	3
2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus.....	5
2.3 Hanketyö.....	6
2.4 Opetus	7
3 Arviointi	10
3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskyymittaristossa	10
3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa ja arjessa	13
3.3 Opiston toimintaan hankittujen tuotteiden ympäristöystävällisyys	13
4 Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma vuodelle 2020.....	14

1 Johdanto

EKKOn kestävän kehityksen toimintakertomuksessa kuvataan vuoden aikana opistossa toteutunutta kestävän kehityksen tavoitteiden mukaista toimintaa ja arvioidaan toiminnassa onnistumista. Lisäksi toimintakertomukseen sisältyy kestävän kehityksen toimintasuunnitelma seuraavalle vuodelle. Opiston kestävän kehityksen toimintakäsikirjaan on koottu yleisiä esimerkkejä kestävän kehityksen teemojen näkymisestä opiston toiminnassa ja arvioinnista. Kestävän kehityksen pysyvänä teemoina ovat edellisvuoden tavoin:

1. Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus
2. Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi
3. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys
4. Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet
5. Jätteen syntyä ehkäisy ja kierrätys
6. Energia ja vesi

Vuoden 2019 erityisteemana oli *juhla* kansalaisopistojen 120-vuotiaan historian ja Kansalaisopistojen liiton 100-vuotiaan historian kunniaksi. Teemat toteutuivat opiston opetuksessa ja käytännön toiminnassa. Kestävän kehityksen koordinaattorina jatkoi kädentaito- ja taideaineiden päätoiminen opettaja Tuija Näränen. Kestävän kehityksen työryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana kerran.

2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa

EKKOn opiskelijoille ja henkilökunnalle avoimen, opistotalolla sijaitsevan kierrätyspisteen (”tuo tullessais, vie mennessäis”) toimintaa jatkettiin. Myös Kauppakadulla kielten oppimateriaalin kierrätyspiste jatkoi toimintaansa.

Seuraavassa EKKOn kestävän kehityksen mukaisen toiminnan erityistoimia kuvataan alla a) Juhla - erityisteeman ja tapahtumien b) hyvinvoinnin ja turvallisuuden, c) hanketyön sekä d) opetuksen esimerkeillä.

2.1 Juhla –erityisteema ja tapahtumat

Lukuvuoden 2019 erityisteema oli juhla, mikä näkyi erityisesti eri aineiden kurssisisällöissä, teemoissa ja aiheissa. Esimerkiksi taito- ja taideaineiden kurssilaiset tekivät kurseilla töitä juhla-aiheen innoittamana. Taito- ja taideaineiden opettajat tekivät yhteisprojektina kruunun ilmentämään yhteistä juhlavuotta. Juhla-teema huipentui marraskuussa EKKOn isännöimään maakunnalliseen kansalaisopistojen kuorokonserttiin, joka järjestettiin kulttuuritila Nuijamiehessä (kuva 1). Yhteistyössä Kansalaisopistojen liiton kanssa järjestettyyn konserttiin osallistui kansalaisopistojen kuoroja EKKOn lisäksi Kymenlaakson kansalaisopistosta.

Kuva 1. Maakunnallinen kuorokonsertti

Kestävän kehityksen teemat huomioitiin edellisvuoden tavoin mm. opiston opinto-ohjelmassa, kun kestävän kehityksen tavoitteita tukevat kurssit merkittiin ohjelmaan keke-merkinnällä kaikkien aineiden osalta. Merkinnän saaneet kurssit edistivät esim. kierrätystä, monikulttuurisuutta tai kulttuuriperintöä.

Kevätkaudella 2019 pidettiin kevätnäyttelyt tuttuun tapaan Luumäellä ja Lappeenrannassa (kuva 2).

Kuva 2. Näytteitä opiston opiskelijoiden töistä lukuvuodelta 2018–2019 (kevätinäyttely 2019)

EKKOn musiikin opetus oli vahvasti mukana kevätinäyttelyssä keväällä 2019. Näyttelyn yhteydessä esiintyi musiikin opiskelijoita (mm. haitarin ja nokkahuilun soiton opiskelijat) ja Lappeenrannan Karjalakuoro. Lisäksi pianon soiton opiskelijat soittivat näyttelyn yhteydessä pidetyssä pianobaarissa. Musiikin sisällyttäminen näyttelyihin elävöitti tapahtumaa ja toi esille kestävän kehityksen teemoja uudesta näkökulmasta.

Vuonna 2019 EKKO oli mukana seuraavissa tapahtumissa (ks. myös kuva 3):

- Akryyli- ja akvarellimaalauksia –taidenäyttely 24.1.-21.2.2019 opistotalolla.
- Ihan metsästä! Pentti Saavalaisen akryyllimaalauksia –näyttely 6.-27.3.2019 opistotalolla.

- Luumäen kevätnäyttely 13.-14.4.2020 seuratalo Joukolassa.
- Lappeenrannan kevätinäyttely opistotalolla 26.-28.4.2019.
- Taiteen perusopetuksen kädentaitojen ja kuvataiteen näyttely Luumäen kunnantalolla 14.4.-2.5.2019.
- Kansalaistoiminnan Fiesta 17.8.2019 Marianaukiolla. EKKO osallistui tapahtumaan esittelypisteellä ja liikunnan ainealan osallistavilla kurssimaistiaisilla.
- Sataman valot 31.8.2019 Lappeenrannan satamatorilla. EKKO osallistui sataman valoihin esittelypisteellä ja liikunnan ainealan osallistavilla kurssimaistiaisilla.
- Sata kielellistä elämäkertaa luentosarja ja valokuvanäyttely syyskuussa Lappeenrannan kirjastossa.
- Annamari Marttisen Tässä meillä on kaikki nyt –kirjan julkistamistilaisuus 4.9.2019.
- Kansalaisopistojen maakunnallinen kuorokonsertti 24.11.2019 Kulttuuritalo Nuijamiessä.
- Syksyn satoa – Kuvataide jatkoryhmän taidenäyttely 7.-28.11.2019 opistotalolla.
- Opiston joulumyyjäiset 14.12.2019 opistotalolla. Myyjäisissä opiston kädentaito- ja taideaineiden opettajat ja kurssilaiset myivät tekemäänsä taidetta, käsitöitä, koristeita ja leivonnaisia.
- Opiston lausuntaryhmä esiintyi toukokuussa ja joulukuussa.

Kuva 3. EKKOn tapahtuma- ja näyttelymainoksia vuodelta 2019.

2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus

EKKOn skenaariopohjainen strategia valmistui alkukeväällä 2019. Strategian mukaiset kehittämiskohteet vuodelle 2019 käytiin läpi keväällä opistopalaverissa ja syksyn opettajainkokouksessa. Myös kestävän kehityksen tavoitteet käytiin yhdessä läpi henkilökunnan kanssa.

Uusien opettajien perehdytysiltakäytäntöä jatkettiin. Illan aikana käytiin läpi opistossa työskentelyn keskeiset periaatteet. Käytänteiden ja toimintatapojen ohjeistamisen lisäksi uusille opettajille kerrottiin suomen kielen vastuopettaja Sirpa Tereskan johdolla aikuisten opettamisen erityispiirteistä. Perehdytysiltaan osallistuivat lähes kaikki päätoimisen henkilökunnan jäsenet, työsuojeluvaltuutettu ja lähes kaikki uudet tuntiohjaajat. Myös uusille opettajille tarkoitetun WhatsApp-ryhmän ylläpitoa jatkettiin. Ryhmästä sai kauden aikana nopeasti apua opistotyön käytännön asioihin.

Syksystä 2019 alkaen opiston tuntiopettajilla oli mahdollisuus osallistua yhdelle opiston kurssille maksutta lukukauden aikana ja tämän lisäksi muille kursseille alennettuun hintaan. Aiemmin opettajat saivat osallistua vanhan käytännön mukaisesti opetettavien kurssien määrästä riippuen yhdelle tai kahdelle opiston järjestämälle kurssille puoleen hintaan. Etuuksien ja niiden kehittämisen tarkoituksena oli edistää opettajien työhyvinvointia ja työssäjaksamista.

Kevätkaudella EKKOn henkilökunnalle järjestettiin toiminnallinen tyhy-päivä, jossa pääsi tekemään mm. savi- ja emalitoita. Lokakuussa EKKOn henkilökunnalle järjestettiin tyhy-päivä keilauksen ja syötävän merkeissä. Joulukuussa opiston tuntiopettajille ja päätoimiselle henkilöstölle pidettiin pikkujoulut Lappeen Ruustinnassa.

Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin edellisvuosien tavoin sairauspoissaoloja ja koulutuspäiviä tilastoimalla. Henkilökunnan osaamisen kehittämistä tuettiin tarjoamalla koulutusta Hellewin ja Peda.net -alustan käyttöön. Lisäksi opettajille järjestettiin turvallisuusinfo opettajainkokouksessa ja tarjottiin mahdollisuutta osallistua hätäensiapukoulutukseen. Kaikilla opiston opettajilla oli mahdollisuus osallistua kaikille yhteisiin koulutuksiin. Lisäksi päätoimisella henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua oman osaamisen kehittymistä tukeviin koulutuksiin, joista esimerkkeinä olivat mm. kielten vastuuopettajien digitaalis-taktiilinen koulutus ja koulutussuunnittelijan viestinnän koulutusohjelma. Lisäksi kaikille tarjottiin hankerahoituksen avulla Erasmus+ -liikkuvuusmahdollisuutta.

Poistumisharjoitus järjestettiin keväällä 2019 Pohjolankadulla. Lisäksi opiston pääopetusasteissa Pohjolankadulla ja Kauppakadulla pidettiin terveydensuojelulain mukaiset tarkastukset. Opistotalon tarkastuksessa ei ilmennyt merkittävää huomautettavaa. Kauppakadun tilojen osalta toimenpiteinä esitettiin sisäilman riittävyden ja laadun selvittämistä sekä tarvittaessa ilmanvaihdon lisäämistä. Lisäksi suositeltiin ilmanvaihdon puhdistamista ja korvausilman järjestämistä siivouskomeroon. Korjaustoimenpiteinä mainittiin myös aulan valaisimen korjaaminen ja akustiikkalevyjen pinnoittaminen

2.3 Hanketyö

Opetushallituksen rahoittama **laadunkehittämishanke "Yhes opittua"** käynnistyi kesällä 2019. Hankkeessa kehitetään oppilaitosyhteistyötä erityisesti toisen asteen oppilaitosten (Kimpisen ja Lyseon lukiot ja ammattiopisto Sampo) kanssa. Hanke- ja oppilaitosyhteistyön keskiössä on osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittäminen siten, että EKKOssa suoritettavat opinnot olisivat sisällytettävissä toisen asteen opiskelijan tutkintoon. Toisena hankkeen mukaisena kehittämiskohteena on osaamismerkkien käyttöönoton selvittäminen EKKOssa. Osaamismerkkien kautta opiskelija voisi osoittaa opistossa hankkimansa osaamisensa. Hankkeen kolmas kehityssuunta on yhteistyössä perusopetuksen kanssa suunniteltava ja toteutettava yhteisopettajuuden malli, jossa perusopetuksen ja vapaan sivistystyön opettajat yhdessä opettavat ryhmää, jossa on lapsia ja aikuisia. Yhteistyökurssien sisältöjen suunnittelu käynnistyi syksyllä 2019 EKKOn ja Pontuksen päiväkotikoulun opettajien yhteistyönä. Vuonna 2019 hankkeessa keskityttiinkin erityisesti viimeksi mainitun kehityssuunnan suunnitteluun. Hanke edistää kestävän kehityksen tavoitteista erityisesti opiskelijoiden ja uusien yhteistyömahdollisuuksien myötä opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvointia.

Opintoseteliavustuksena saatu hankerahoitus (**OS-mamu**) kohdentui koulutuksiin, jotka suunniteltiin ja toteutettiin maahanmuuttajille, erityisesti työvoiman ulkopuolella oleville pakolaistaustaisille ja naisille, joiden kotoutumisaika on päättynyt. Koulutus tarjottiin näille kohderyhmille maksutta vuoden 2019 aikana. Pääosin koulutus järjestettiin syyskaudella Puhun, asun ja työskentelen –kurssina. Kurssisuunnittelussa ja opiskelijavalinnassa tehtiin tiivistä yhteistyötä TE-palveluiden, TYPin ja maahanmuuttopalveluiden kanssa. Vuoden 2019 aikana hankkeeseen kuuluvaa maahanmuuttajaopetusta järjestettiin yhteensä 451 tuntia. Hankkeen avulla vahvistettiin erityisesti kestävän kehityksen monikulttuurisuuden tavoitetta.

Opetushallitukselta saatu **hankerahoitus kansalaisten heikkojen perus- ja digitaitojen vahvistamiseen** käynnistyi kevätkaudella opistotalolla järjestettyjen maksuttomien digineuvontapisteiden myötä. Kevätkaudella järjestettiin myös sähköisen asioinnin pajoja yhteistyössä kulttuuritila Nuijamiehen kanssa. Syyskaudella hankkeen maksuttomat digikoulutukset järjestettiin kiertävinä digineuvontapisteinä yhteistyössä Lappeenrannan asukasyhdistysten kanssa, opistotalolla pidettyinä digineuvontapisteinä ja kirjastojen kanssa yhteistyössä pidettyinä teemallisina digipajoina. Teemallisia digipajoja järjestettiin Lappeenrannassa, Taipalsaarella, Luumäellä, Joutsenossa ja Ylämaalla. Vuonna 2019 Digi-hankkeen mukaisia tunteja järjestettiin 378 tuntia. Kaikki hankkeen myötä järjestetyt koulutukset olivat maksuttomia ja niihin pyrittiin turvaamaan matalan kynnyksen ilmoittautuminen. Koulutukset olivat kaikille avoimia, mutta erityisenä kohderyhmänä tavoiteltiin senioreita ja eläkeläisiä sekä maahanmuuttajia. Vuonna 2019 hankkeen kautta järjestettyihin digikoulutuksiin osallistui yhteensä (brutto) 783 henkilöä. Suurin osa heistä oli eläkeläisiä. Kestävän kehityksen tavoitteista digihanke edisti erityisesti opiskelijoiden hyvinvointia.

Erasmus+ -liikkuvuushanke ”Lisäpotkua liikkuvuuksista” päättyi elokuun lopussa. Vuonna 2019 hankkeen kautta kansainvälisiin liikkuvuuksiin lähti kuusi opettajaa eri opetusaloilta. Hanke liittyi erityisesti kestävän kehityksen monikulttuurisuus ja kansainvälisyys-tavoitteiden toteuttamiseen. Tämän lisäksi hankkeen kautta tarjotut liikkuvuusmahdollisuudet vahvistivat henkilökunnan työhyvinvointia ja välillisesti opiskelijoiden hyvinvointia.

2.4 Opetus

Kielten oppitunneilla käsiteltiin monipuolisesti kestävään kehitykseen liittyviä aihepiirejä. Kauppakadulla toimi lisäksi kielten materiaalien kierrätyspiste, josta opiskelijat saivat maksutta ottaa käytöstä poistettuja kielten oppikirjoja ja äänitteitä sekä tuoda myös omiaan. Kurssien Peda.net-sivustoja oli useimmilla kielikursseilla. Opettajat käyttivät sivustoa opetusmateriaalien jakamiseen, opiskelijoiden informoimiseen ja kurssien markkinointiin. Opetuksessa hyödynnettiin digitaalisia työkaluja. Opettajille kerrottiin sähköisten osaamismerkkien käytöstä ja osaamisperustaisuudesta kieltenopetuksen näkökulmasta.

Maahanmuuttajakoulutus laajeni uusilla kursseilla. Suomen kielen opetusta järjestettiin perinteisesti iltakursseina ja intensiivisinä päiväkursseina. Myös OPH:n rahoittama maksuton

EKKON UUTUUS STARTTIVIIKOILLA

Starttiviikon seasonal jooga / body clock flow (720120a) la 24.8. klo 14-15 60 min / 6 €

Seasonal joogan body clock -harjoituksen avulla on mahdollista tahdottaa omaa elämänsä rytmiä ja ennakkotunnetusta tai kovan oppituntipainon. Body clock -harjoitus koostuu aurinko- tai kuunveihdyksestä sekä kuudesta erilaisesta Sonesta soittamalla ohjattuun perään. Tervetuloa tutustumaan!

UUSII ESPANJAA MATKAILUJOLLE 1 (OS) (KEKE)

Opettellemme kursilla espanjan kielen alkeita käytännön matkailutilanteissa, esim. tervetuloon, esittäytymisen, voinnisi kysyminen, hyvästitelminen, kahvilassa tilaaminen ja maksaminen. Tutustumme myös espanjankieliseen arkeen ja kulttuuriin. Oppikirjana Veneta 1 (SanomaPro). Taitolasa A1.

Syyskuu (20190904) 22.9.-28.11.2019, 22 x 120 €
 Kevät (20190602) 16.3.-16.4.2019, 24 x 120 €
 Koko vuoksi 27.15-28.20
 Paikka: Suomenkielen koulu, moduuli, Pöytäkatu 4
 Opettaja: Tuntiohjaaja Jacqueline Reymond

5-KIELISEN KANTELEEN SOIHTO (KEKE)

Kantelensoiton yksilöopetuksessa opetellaan säestämään lastenlauluja ja kansanlauluja 5-kielillä: kanteleella. Lisäksi opetellaan virtsaamaan kanteleella. Sopii aloittelijoille. Oma kantele ja mahdollinen virtsaavaan mukaan.

Ilmoittautuminen suoraan opettaja Laura Tykkyläiselle p. 050 327 6838, ma 26.8. klo 18:15 (vanhat opiskelijat) ja klo 18:20 (uudet opiskelijat). Kevätkauden vapaita paikkoja voi kysyä opettajalta.

Syyskuu (20190904) 8.9.-28.11.2019, 120 x 11 x 113 viikoa, 90 min/denari
 Kevät (20190602) 16.3.-16.4.2019, 120 x 11 x 113 viikoa, 90 min/denari
 Koko vuoksi 27.15-28.20
 Paikka: Suomenkielen koulu, moduuli, Pöytäkatu 4
 Opettaja: Mestariopettaja Laura Tykkyläinen

EKKON KURSSIT YLÄMAALLA ALKAVAT 9.9.

Syksyn 2019 kurssit:

- Puolipäivä (20190904) 9.9.-25.11, ma klo 16.00-20.15
- Laitte- ja välineiden käyttö (72010001) 20.9.-25.11, ti klo 17.00-18.30
- Joulun ja uuden vakaumuksen (72010002) 10.9.-26.11, ti klo 18.20-19.50
- Uusi Aikien alkuperäiskirjoitus (20190904) 11.9.-9.10, ke klo 18.00-19.30
- Koulun ja kotona opettaminen ja ohjaaminen (72010003) 11.9.-27.11, ke klo 18.00-19.30
- Uusi Aikien alkuperäiskirjoitus (20190904) 11.9.-9.10, ke klo 18.00-19.30
- Uusi Aikien alkuperäiskirjoitus (20190904) 11.9.-9.10, ke klo 18.00-19.30

EKKO:n teennäiset
 materiaalit digi-palautus
 digipalautus Ylämaalla
 kirjastoissa torstaisin
 8.-17.10 klo 12-15

intensiivinen lukutaitokoulutus (UMAKO) maahanmuuttajille jatkui. Tämä koulutus on tarkoitettu kotoutujamaahanmuuttajille, jotka ovat käyneet vähän/ei lainkaan koulua kotimaassaan ja tarvitsevat erityistä tukea latinalaisen kirjaimiston oppimisessa. Samalla rahoituksella lukutaitokoulutuksen käynyt voi osallistua myös intensiiviselle aamukurssille (syksyllä 2019 kaksi opiskelijaa). Kotoutujaopiskelijoista annettiin palaute te-toimistoon Koulutusportti-järjestelmän kautta.

Kuva 4. EKKO:n kurssitarjontaa 2019

Uutena kurssina järjestettiin opintosetelirahoituksella (OS-mamu -hanke) kotoutumisajan ylittäneille kaksi ilmaista ryhmää, joissa opiskeltiin kolmena päivänä viikossa. Lisäksi intensiivisellä aamukurssilla opiskeli kotoutumisajan ylittäneitä opiskelijoita opintosetelirahoituksella. Opiskelijarekrytoinnissa tehtiin tiivistä yhteistyötä TE-palveluiden/TYPin ja Eksoten maahanmuuttopalveluiden kanssa.

Vastuuopettajan viikoittainen neuvonta-aika "Suomipiste" keräsi vaihtelevasti kävijöitä. Yleisesti kurssikyselijöitä käy viikolla minä päivinä tahansa ja lisäksi puhelin- sekä sähköpostikyselyt olivat yleisiä. Pohjolankadun alakertaan avatun suomen kielen materiaali kierrätysshyllyn sisältö löysi opiskelijat. Peda.net-sivuston lisäksi suomen kielen opiskelijat käyttivät opiskelussaan ja yhteydenpidossään erilaisia toimintaympäristöjä ja työkaluja verkossa (esim. Kahoot) sekä opettajien luomia Facebook/WhatsApp-ryhmiä.

Taito- ja taideaineissa suosituimpia kursseja olivat tekstiilityöt, puukkokurssit sekä keramiikka-, posliinimaalaus- ja emalityökurssit; samoin eri kuvataidekurssit. Uusina kursseina olivat kuvataiteen kurssina Lappeenrannassa Piirtämisen perusteet ja kädentaidoissa Asennekorut alumiinista ja erittäin suositut Ompelulauantait. Luumäellä oli uutena suosittuna kurssina Akvarellimaalaus-taidepaja. Vakiintuneiden koko vuoden kurssien lisäksi opistossa järjestettiin paljon erilaisia lyhytkursseja. Luumäen kunnassa opisto järjesti taiteen perusopetusta. Taiteen perusopetuksessa kiinnitettiin huomiota erityisesti kierrätysmateriaalien käyttöön sekä yhteisöllisyyteen. Kestävä kehitys kulki punaisena lankana kädentaito- ja taideaineiden sekä taiteen perusopetuksen kurssisuunnittelussa ja sisällöissä teemaan opiston kestävän kehityksen erityisteema Juhla.

Musiikin opetus jatkui yksilöopetuksena ja ryhmäopetuksena. Yksilöopetusta järjestettiin laulun, pianon, harmonikan, kitaroiden, kantelen ja nokkahuilun soitossa. Nokkahuilunsoittoa järjestettiin myös pienryhmäopetuksena ja kitaransoittoa ryhmäopetuksena. Muita uusia kursseja olivat musiikin perusteet ja bändisoiton alkeet. Uutena laulun yksilöopetuksena alkoi pop/jazz-laulu. Kuorot, orkesterit ja muskarit jatkuivat ryhmäopetuksena. Myös Tartun mikkiin –kurssi, laulutaidottomien kurssit sekä edistyneempien laulukoulut järjestettiin. Yksinlaulua pystyi opiskelemaan myös verkkokurssina itseopiskelumateriaalein. Musiikin kuuntelun luentokurssi kaupunginorkesterin konserteissa käynteineen on saanut paljon positiivista palautetta.

Kevätnäyttelyn yhteydessä järjestetyt musiikkiesitykset ovat löytäneet paikkansa ja olleet hyvä lisä opiston musiikkiopetuksen esittäytymisessä. EKKO isännöi marraskuussa Kansalaisopistoista kajahtaa! -kuorokonserttia Kol:n juhluvuoden kunniaksi Kulttuuritila Nuijamiehessä. Konsertissa esiintyivät EKKOsta Joutsenon naislaulajat ja Lappeenrannan Karjalakuoro sekä Kymenlaakson opiston Metallimiesten kuoro ja Kansanoppera-kuoro. Tilaisuus oli erittäin onnistunut ja sai paljon hyvää palautetta.

Liikunnan kurssitarjonta oli monipuolista ja runsasta. Liikunnan uutuuksia olivat YOGAFUNC, Seasonal Jooga Flow, Joogaa yläkoululaisille, Parijooga, Yin&Yang jooga, Vire-Lavis, Allas-Lavis, Barre Move, Street Dance, Folklore Argentino, Tango Argentino viikonloppukurssina sekä Jooga & Mindfulness ja Pilates: alaraajat-huoltokurssi kesäkurssina. Ensimmäistä kertaa järjestettiin neljän tunnin Tanssimaraton. Liikunnan kestopuosikkeina jatkoivat Pilates- ja YIN-joogakurssit, Piloxing, tanssiliikuntakurssit mm. Lavis-lavatanssijumppa, Zumba, Zumba Gold sekä muut joogat ja äijäjooga.

Tietotekniikassa OPH:n rahoittaman Digi-ikäkauden taidot –hankkeen toteutus aloitettiin kevätlukukaudella. Opistotalon Digipisteissä annettiin henkilökohtaista opastusta osallistujan tarvitsemista aiheista ja Lappeenrannan kirjaston Digi pintaan! -pajoissa ryhmäopastusta ennalta määritetyistä aihealueista. Syyskaudella toimintaa laajennettiin niin, että Digipisteitä oli tarjolla yhdeksässä eri paikassa ja Digi Pintaan! -koulutuksia viidessä eri kirjastossa. Digihanke tavoitti yleisön hyvin, vuoden aikana hankkeen toimintaan osallistui 783 opiskelijaa. Opiston perustarjonnan tietotekniikan kurssit jäivät valtaosin toteutumatta ilmoittautuneiden määrän jäädessä alle vähimmäisrajan. Syyskauden tarjonta oli muutenkin normaalia suppeampi digihankkeen resurssitarpeiden vuoksi.

Muissa aineissa suosittuja kursseja vuonna 2019 oli useita: Naisten piiri, Vehnäleipää hapanjuurella, Teatteriproduktio tutuksi, Elokuva pala palalta, Alkuun sukututkimuksessa ja Arkikampaukset. Erityisryhmille tarjottiin kädentaitoja, musiikkia ja draamaa Lappeenrannassa, Joutsenossa ja Luumäellä. Aivoliiton Juttutupa-toiminta jatkui. Paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa yhteistyössä järjestettyjä teatteri- ja musiikkikursseja jatkettiin ja uutena yhteistyönä aloitti koulutusyhteistyö Kulttuuritila Nuijamiehen kanssa. Uutuutena järjestettiin arkikampauskurssi, elokuvakurssi ja sukututkimuskurssi Ylämaalla.

Vuonna 2019 kansalaisopisto toteutti kahdeksan **yleisöluentoa**. Osallistujia oli yhteensä noin 240. Keväällä järjestettiin kolme luontoteemaista luentoja, joilla aiheena oli luontokuvaus, villiyrttien

keruu ja hyödyntäminen ja suunnistus harrastuksena. Lisäksi järjestettiin suurta suosiota saanut Saaga S -suomenhevosen tarina -elokuvaa käsitellyt luento ja elokuvanäytös. Syksyllä 2019 kansalaisopisto teki yhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa järjestäen Sata suomalaista kielellistä elämäkertaa -luentosarjan. Luentosarjaan liittyi valokuvanäyttely, jonka järjestelyissä kansalaisopisto oli mukana. Yhteistyötä tehtiin myös Panimoyhtiö Tujun kanssa olutkulttuuriluennon ja panimokierroksen merkeissä.

3 Arviointi

3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskykymittaristossa

Opiston toiminnan strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan EKKOn suorituskykymittaristolla, johon on liitetty omaksi osa-alueeksi kestävä kehitys. Mittaristossa kestävän kehityksen osa-alueen tavoitteeksi on asetettu:

Opisto toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kaikessa toiminnassa kiinnitetään huomiota vastuullisuuteen. Toiminnassa toteutuu ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu, taloudellinen ja kulttuurinen vastuu.

Kestävän kehityksen tavoitteen toteutumisen kannalta keskeisiksi toimenpiteiksi on asetettu:

Seurataan energian- ja vedenkulutusta sekä paperikopioiden määrää. Jätteitä kierrätetään. Tehdään hankintoja harkiten, välineistöä kierrätetään ja korjataan mahdollisuuksien mukaan. Tarjotaan kursseja, jotka edistävät ja opettavat kestävästä kehityksestä, kulttuuriperintöstä, tapoja ja perinteitä. Edistetään kulttuurista monimuotoisuutta.

Kestävän kehityksen mittarin osa-alueet on nähtävissä taulukossa 1. Mittarin perusteella EKKOn kestävän kehityksen osa-alueen suorituskyky on parantunut. Vuonna 2017 suorituskyky oli 7,4/10, vuonna 2018 se oli 8/10 ja vuonna 2019 8,8/10 (ks. kuva 5).

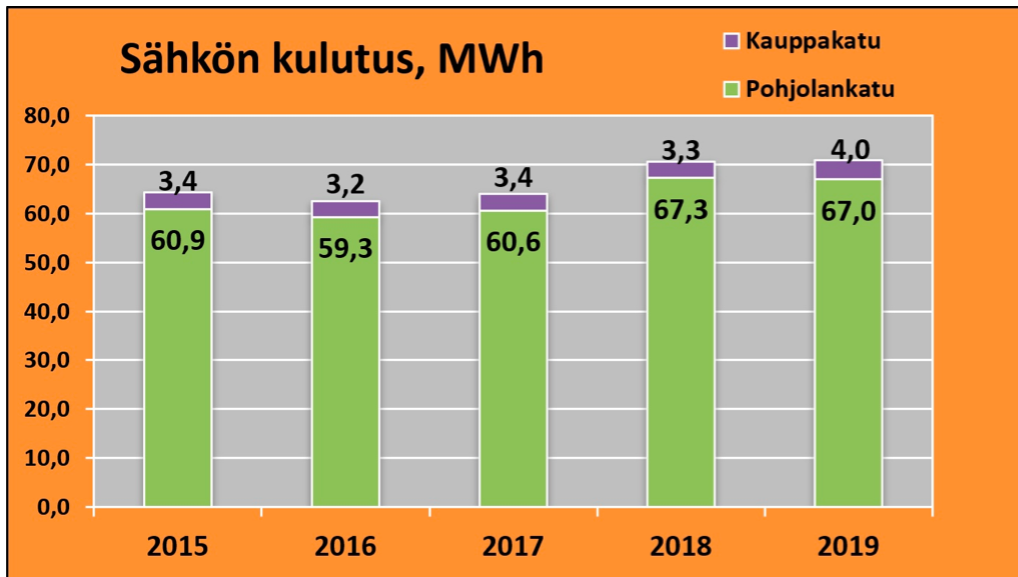
<u>MITTARI</u>	<u>TULOS</u>	<u>TAVOITE</u>	<u>ARVOSANA</u>	<u>PAINO</u>
Keke-kurssit, kulttuuriperintöä, tapoja ja perinteitä edist. kurssit	152,00	30	10	15,00 %
Kopiomäärä / vuosi	94264,00	85000	8	15,00 %
Sähkönkulutus /vuosi (MWh)	71	40	6	15,00 %
Hankintojen osuus muista kuluista (%)	1,80	2	10	25,00 %
Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä (%)	8,80	10	8	15,00 %
Maahanmuuttajaopettajien määrä (%)	17,20	12	10	15,00 %
Osa-alueen suorituskyky:				8,8

Kuva 5. Kestävän kehityksen tunnusluvut 2019 ja niiden painottuminen suorituskykymittaristossa

Mittariston mukaisen suorituskyvyn tavoitearvo on 8, joten vuonna 2019 kestävän kehityksen osatekijöiden suorituskyky oli tavoiteltua parempi. Arvosanan myönteisen kehittymisen taustalla

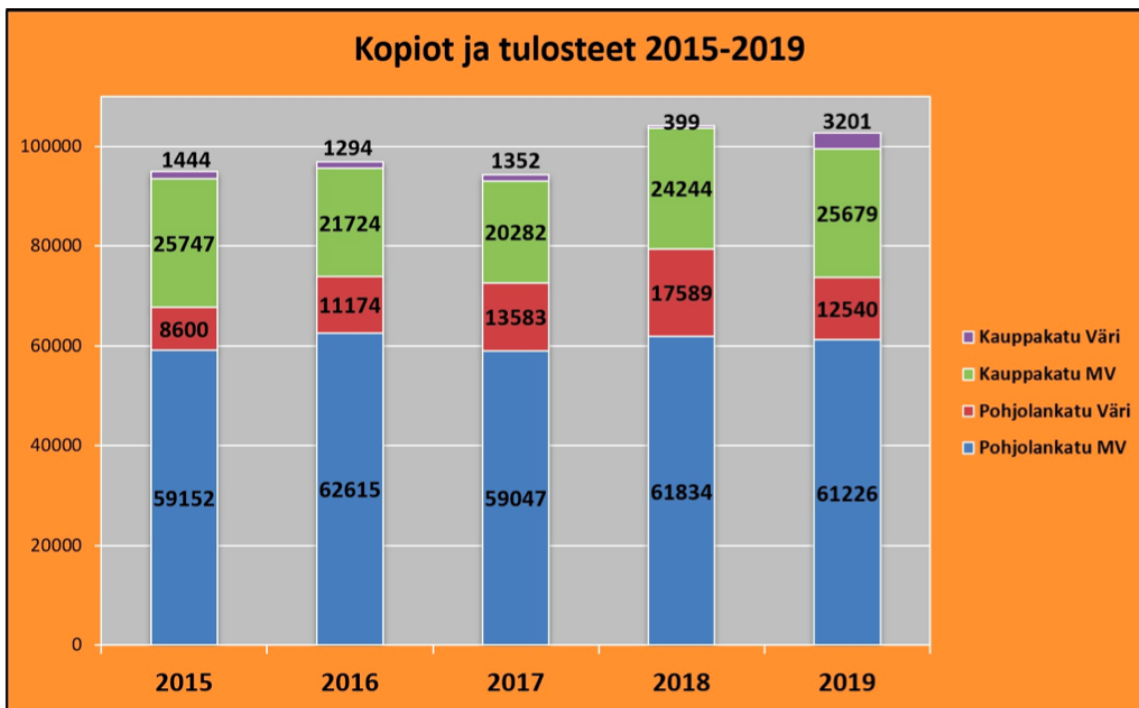
on mm. maahanmuuttajataustaisten opettajien määrän kasvaminen. Suorituskykymittariston laajempi myönteinen kehitys selittyy osin vuonna 2018 aloitettuna kestävän kehityksen kurssien oppaaseen tehtävän merkitsemistävän muutoksella, kun myös muiden kuin taide- ja taitoaineiden kurssit luokiteltiin tietyin ehdoin keke-kursseiksi. Vuosien 2018 ja 2019 vertailu edellisvuosiin ei siten ole täysin mielekäästä.

Suorituskykymittariston (kuva 5) perusteella eniten kehittämistä on edellisvuoden tavoin sähkönkulutuksen ja kopiomäärien vähentämisessä. Vuonna 2019 kopiomääriä onnistuttiin kuitenkin vähentämään.

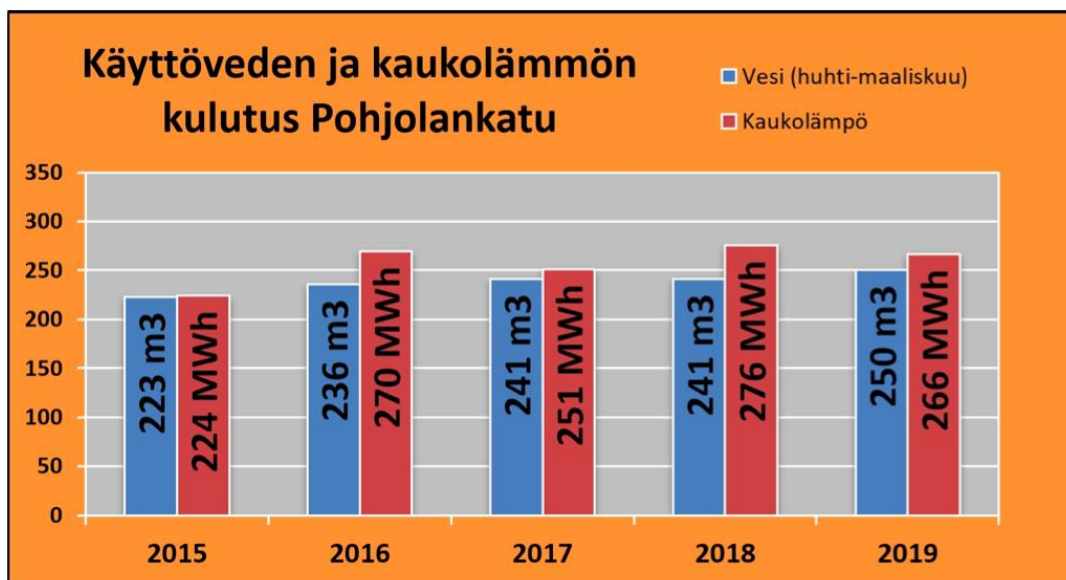
Kuvio 1. Sähkönkulutuksen kehitys EKKOssa vuosina 2015–2019

Sähkönkulutusta ei saatu vähenemään vuonna 2019, mutta toisaalta kulutus ei kasvanut merkittävästi. Voikin ajatella, että sähkönkulutuksen kasvu saatiin vuonna 2019 pysäytettyä (kuvio 1). Sähkönkulutus on vähentynyt Pohjolankadulla ja vastaavasti kasvanut Kauppakadulla. Opetuksen määrä Kauppakadulla kasvoi edellisvuodesta, mikä selittää kasvanutta sähkönkulutusta.

Kuvio 2. Kopioiden ja tulosteiden määrän kehitys EKKOssa vuosina 2015–2019

Kopiomäärä väheni vuosien 2019 ja 2018 välillä yhteensä 1420 kopiota, joista Pohjolankadulla vähennystä oli 5657 kappaletta ja Kauppakadulla vastaavasti kasvua 4237 (kuvio 2). Kauppakadulla kasvanut opetusmäärä vaikutti tulostemääriin niitä kasvattaen. Sekä Kauppakadulla että Pohjolankadulla erityisesti värillisten kopioiden määrä väheni edellisvuodesta tavoitellusti.

Kuvio 3. Käyttöveden ja kaukolämmön kehitys EKKOssa vuosina 2015–2019

Vedenkulutus oli vuonna 2019 kasvoi Pohjolankadulla vertailuvuosiin nähden (kuvio 3). Lämmön kulutus puolestaan väheni hieman, mikä voi selittyä leudolla syksyllä. Lämmön ja veden kulutuksessa ei ole nähtävissä selkeää trendiä vertailuvuosien tarkastelussa.

3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa ja arjessa

EKKOn kestävän kehityksen teemojen toteutumista opetuksessa arvioidaan kokoamalla määritelyjen kestävän kehityksen kurssien ja opiskelijoiden määrät (taulukko 1).

Taulukko 1. Kurssi- ja opiskelijamäärät valituissa aineissa ja seurantakursseilla

Kurssi	Kestävän kehityksen teema	2017–2018			2018–2019			2019–2020		
		suun./tot. kurssit	Opiskelijat	Opisk/kurssi	suun./tot. kurssit	Opiskelijat	Opisk / kurssi	suun./tot. kurssit	Opiskelijat	Opisk / kurssi
Huonekalujen entisöinti ja verhoilu	jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	10/7	62	9	9/6	55	9	9/8	84	10,5
Vaatteen uusi elämä	vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	2/2	25	12,5	2	25	12,5	2/2	25	12,5
Kielet	kansainvälisyys	171/137	1961	14	149/118	1808	15	155/130	1816	14
Suomen kieli	monikulttuurisuus	32/27	376	14	40/34	468	14	56/49	647	13
Liikunta ja tanssi	henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi	364/318	6556	21	371/323	6496	20	356/321	6282	19,5

Kurssien määrä muodostuu havaitun tarpeen ja käytettävissä olevien tuntiresurssien perusteella. Kurssien määrää kuvaavampi seuranta-alue ovat aineiden ja kurssien keskimääräiset kurssikohtaiset opiskelijamäärät, jotka ovat säilyneet edellisvuoden tasolla. Joidenkin aineiden useamman vuoden vertailussa on nähtävissä ”sahaava” trendi. Jonain vuonna kurssikohtainen keskiopiskelijamäärä voi olla vähäisempi, kun seuraavana se jälleen nousee. Kurssikohtaisten osallistujamäärien vuosittainen vaihtelu onkin tavallista. Suomen kielen osalta kurssikohtaiset osallistujamäärät ovat vähentyneet. Kun vuonna 2015–2016 suomen ryhmissä oli keskimäärin 17 opiskelijaa, oli vuonna 2019–2020 opiskelijoita ryhmissä keskimäärin 13. Muutosta selittää osin suomen kielen kurssien kasvanut määrä ja syksyllä 2018 EKKOssa käynnistyneet suomen kielen luku- ja kirjoitustaidon kurssit, joiden ryhmäkoko on tavallista pienempi. Myös liikunnassa vaikuttaisi tapahtuneen vähäistä kurssikohtaisten osallistujamäärien alenemista.

3.3 Opiston toimintaan hankittujen tuotteiden ympäristöystävällisyys

EKKO on keskittänyt valtaosan toimistotarvikkeiden ja kopio- sekä pehmapapereiden hankinnasta suomalaiselle toimittajalle (Wulf). Tavarantoimittaja raportoi tilattujen tuotteiden ympäristöystävällisyydestä EKKOLle vuoden 2019 osalta.

Tavaratilaukset pyritään tekemään välttämättä yksittäisten tuotteiden tilaamista. Tilaukset keskitetään siten, että toiminnassa tarpeellisia eri tuotteita tilataan useita kerrallaan ja mikäli mahdollista suuremmissa erissä. Näin tuotteiden kuljettamisesta syntyvät ympäristövaikutukset

voidaan minimoida. Tästä huolimatta pienenä toimijana EKKOn CO₂-päästöt tilausta kohden ovat keskimääräistä suuremmat (2,99 kg /tilaus, koko Suomi 1,44). Toisaalta EKKOn tilaamien ympäristöystävällisten tuotteiden osuus oli keskimääräistä korkeampi. Kun koko Suomen osalta ympäristöystävällisten Wulfilta tilattujen tuotteiden osuus oli 30,1 prosenttia, oli EKKOssa tuotteiden osuus 54,2 prosenttia.

4 Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma vuodelle 2020

EKKOn kestävän kehityksen pysyvät teemat säilyvät vuonna 2020 samoina (ks. luku 1). Lukuvuoden erityisteemana on vesi. Suomen Luonnonsuojeluliitto viettää vesiteemaa vuosina 2020-2021 ja EKKO on mukana vesiteemassa. Erityisteema näkyy lukuvuoden 2020-2021 opetuksessa inspiraationa ja sisällöllisenä aiheena. Vuoden aikana EKKO kehittää ja suuntaa toimintaansa edelleen strategian mukaisesti kiinnittäen erityisesti huomiota opiston yhteiskunnallisten tehtävien toteutumisen vahvistamiseen.

Kaikki kestävän kehityksen pysyvät teemat toteutuvat opiston opetuksessa ja käytännön toiminnassa. Teemojen toteutumisen päätavoitteet säilyvät ennallaan. Kullekin pysyvälle teemalle on annettu lisäksi erityistavoite, jonka kehittämiseen panostetaan erityisesti vuonna 2020. Kaikille teemoille yhteisenä, laajempaan tavoitteena on edellisvuoden tavoin kestävän kehityksen arvioinnin systematisoimisen ja jatkuvuuden turvaaminen sekä arvioinnin näkyväksi tekeminen opiston koko henkilöstölle, tuntiopettajat mukaan lukien. Tämä tarkoittaa keke-tiimin säännöllisiä tapaamisia ja kestävän kehityksen teemoista ja tavoitteista puhumista henkilökunnan ja opettajien yhteisissä palavereissa.

1) Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus (taloudellinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Tehdään hankintoja harkiten ja vältetään turhia hankintoja.

Erityistavoite vuodelle 2020: Kartoitetaan opiston olemassa olevat laitteet ja koneet sekä hankintatarpeet. Tehdään laitteiden huoltokartoitus ja –suunnitelma.

(Vastuuhenkilöinä aineiden vastuuopettajat/henkilöt)

2) Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys (ympäristövastuu)

Pysyvät tavoitteet: Kierrätetään materiaaleja, tavaroita ja työvälineitä mahdollisimman paljon. Lisäksi kierrätetään jätteet (seka- ja biojäte, pahvit, muovit, lasi jne.).

Erityistavoite vuodelle 2020: Ylläpidetään opiston kierrätyspistettä ja Kauppakadun kirjakierrätyspistettä. Jatketaan jätteen kierrätystä ja kierrätysmateriaalien hyödyntämistä opetuksessa.

(Vastuuhenkilönä kädentaito- ja taideaineiden vastuuopettaja ja kielten vastuuhenkilö)

3) Energia ja vesi (ympäristövastuu)

Pysyvät tavoitteet: Pidetään opiston energian- ja vedenkulutus kohtuullisena. Pyritään vähentämään kopioiden määrää.

Erytistavoite vuodelle 2020: Seurataan vuoden aikana energian- ja vedenkulutusta aktiivisemmin. Vähennetään entisestään kopiomääriä. Kiinnitetään huomiota sähkön ja vedenkulutukseen.

(Vastuuhenkilöinä kiinteistövastaava ja rehtori)

4) Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi (sosiaalinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Pyritään turvaamaan henkilöstön määrä, rakenne ja hyvinvointi. Tuetaan opettajien ammattitaitoa ja työnnon kehittymistä. Pidetään huolta tarjonnan monipuolisuudesta.

Erytistavoite vuodelle 2020: Seurataan edelleen työhyvinvoinnin tilaa ja henkilökunnan jaksamista tekemällä syksyllä henkilöstökysely. Tarjotaan henkilökunnalle ensiapukoulutusta. Kartoitetaan tarjonnan alueellista jakautumista.

(Vastuuhenkilöinä rehtori)

5) Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet (kulttuurinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Turvataan kulttuuriperintöä ylläpitävien ja edistävien kurssien tarjonta.

Erytistavoite vuodelle 2020: Pidetään huolta tarjonnan monipuolisuudesta. Viestitään kekkurssien perusteet avoimesti (esim. Peda.net). Kehitetään verkkokurssien tarjontaa.

(Vastuuhenkilöinä opetusalojen vastuuhenkilöt ja –opettajat, rehtorit)

6) Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys (kulttuurinen ja sosiaalinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Tarjotaan kurssisisältöjä maahanmuuttajaopiskelijoille ja edistetään opiskelun edellytyksiä. Palkataan mahdollisuuksien mukaan maahanmuuttajataustaisia opettajia.

Erytistavoite vuodelle 2020: Monikulttuurisuuden edistäminen työyhteisössä myös muiden kuin kielten ainealueella (esim. aiheen käsittely peda-tiimi)

(Vastuuhenkilöinä aineiden vastuuoopettajat ja -henkilöt)

Kestävän kehityksen koordinaattorina jatkaa kädentaito- ja taideaineiden päätoiminen opettaja Tuija Näränen. Kestävän kehityksen pysyvien teemojen ja niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vastaa koko opiston henkilöstö. Vuodelle 2020 asetettujen erityistavoitteiden toteutumisesta vastaavat opiston ydinprosessien mukaiset vastuuhenkilöt.